

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

Delegationen för romska frågor

Delegationen för romska frågor har i uppdrag att, med utgångspunkt i Sveriges internationella åtaganden om att skydda och främja de mänskliga rättigheterna, vara nationellt pådrivande i arbete med att förbättra romernas situation i Sverige.

Syftet med uppdraget är att främja romernas rättigheter, samt bidra till att bryta romernas politiska och sociala marginalisering. Ordförande för delegationen är demokratiambassadör Maria Leissner. Hälften av ledamöterna är romska sakkunniga och de övriga representerar olika institutioner och myndigheter vars verksamhetsområden berör romer på olika sätt.

Delegationen arbetar i dialog med romska företrädare, bland annat i en referensgrupp med representanter från hela landet. Delegationen samråder även med berörda aktörer, såsom Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO), Barnombudsmannen (BO), Skolverket, Forum för levande historia, Delegationen för mänskliga rättigheter, Språkrådet, Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting.

Bakgrund

Samhället är genomsyrat av antiziganistiska/antiromanistiska tankemönster och det råder stor okunskap om romer och romsk kultur. Romer är diskriminerande inom många områden, bland annat utbildning, arbete och bostad. Internationella organ såsom Europarådets kommission mot rasism och intolerans (ECRI) har kommit med påpekanden om att Sverige bör förbättra romernas situation och vidta åtgärder för att motverka rasism och diskriminering. I Sverige har bland annat DO:s rapport visat att många romer är marginaliserade inom många delar av det svenska samhället och att detta utanförskap kan ses som en följd av långvarig och genomgripande diskriminering.

Romer-ennationellminoritetochetttransnationelltfolk

Romerna är en av Sveriges fem erkända nationella minoriteter. De nationella minoriteterna i Sverige omfattas alla av den svenska minoritetspolitiken. Målet med den svenska minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna, stärka deras möjligheter till inflytande samt ge det stöd som krävs för

Svenska romer: Främst kelderash-talande, men även lovari- och tjurari-talande, romer som kom till Sverige kring förra sekelskiftet från Ryssland.

Finska romer: De finska romerna, kalé, anlände till Sverige på 1500-talet och deporterades till den dåvarande östra sidan av riket (Finland). Många kaléromer flyttade till Sverige på 1960-talet till följd av införandet av den nordiska passfriheten 1954.

Resande: I Sverige finns uppskattningsvis 25 000 resande. En del föredrar att kalla sig för resande, andra för resande-romer medan alltfler kallar sig för sinti. Enligt vissa källor härstammar de resande från den första romska migrationen till Sverige på 1500-talet. Andra menar att man härstammar från tyska och franska soldater från 1600-talens krig som dåvarande kungen tog med sig till Sverige.

Utomnordiska: Inom denna samlingsterm ryms såväl valakiska som icke-valakiska romer. Bland dessa tillhör många de lovari-talande romerna som kom till Sverige från Polen under 1960-1970-talen. I Sverige bor det också romer som kommer från andra länder såsom kelderash, romungri och tjurara.

Nyanlända: Till de nyanlända romerna räknas framförallt romska asylsökande och flyktingar som

kommit till Sverige från forna Jugoslavien och Kosovo (till exempel arli och gurbeti).

Det finns romska organisationer och församlingar i hela landet (se delegationens hemsida). Romska företrädare sitter även representerade i internationella organ såsom European Roma Traveller Forum (ERTF), International Romani Union (IRU), International Roma Women Network (IRWN) och Forum of European Roma Young People (FERYP).

För dig som vill veta mer:
www.romadelegationen.se
Europarådets ramkonvention om skydd
för nationella minoriteter:
www.regeringen.se/sb/d/108/a/12830;sessionid=aFd39XkAwOC9
Nationella minoriteter och minoritetsspråk,
regeringens faktablad:
www.regeringen.se/sb/d/8127/a/85633;sessionid=ab7EWDzg4fM5
Kommittédirektiv Delegationen för romska frågor. Dir 2006:101
Kommittédirektiv Europarådets konvention om regionala språk
och minoritetsspråk. Dir 1995:84

Ovanstående text är från en broschyr
om Delegationen för romska frågor
som ingår i serien Statens Offentliga Utredningar.

Red:s tillägg: *Gelem, gelem* betyder "Jag gick, jag gick" och texten är skriven av Jarko Jovanovic till traditionell musik. I samband med världskongressen 1971 deltog representanter från 14 länder, plus Indien, Världskyrkorådet och Sovjetunionen. Internationella romadagen infaller den 8 april varje år. (É Romani Glinda 4/2007.)